

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет медичний

Кафедра сімейної медицини та поліклінічної терапії

**Силабус навчальної дисципліни
«Ментальні розлади у практиці сімейного лікаря»**

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3,0 кредити. Вибіркова дисципліна. Семестри: XI – XII. 6 рік навчання.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра сімейної медицини та поліклінічної терапії Одеса, вул. Пішонівська, 1, Приміщення бази кафедри сімейної медицини та поліклінічної терапії, 5 поверх.
Викладач (-і)	Доцент: к.мед.н. Циунчик Ю.Г., PhD Лагода Д.О., PhD Бажора Я.І. Асистенти: Назарян В.М., Миргород А.В.
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Данильчук Галина Олександрівна, завуч кафедри 097 305 4035 Циунчик Юлія Геннадіївна, відповідальна за організаційно-виховну роботу зі здобувачами на кафедрі 050 333 5888 E-mail: galina.danylchuk72@gmail.com Очні консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи Онлайн - консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber або Telegram (через створені у Viber або Telegram групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – особливості ведення пацієнтів з ментальними розладами сімейним лікарем, включаючи скринінг, раннє виявлення, корекцію станів за допомогою фармакологічних та нефармакологічних втручань та подальше спостереження за пацієнтом.

Пререквізити і постреквізити дисципліни (місце дисципліни в освітній програмі)

Пререквізити: українська мова (за професійним спрямуванням), іноземна мова (за професійним спрямуванням), латинська мова та медична термінологія, медична та

біологічна фізика, анатомія людини, гістологія, фізіологія, безпека життєдіяльності; патоморфологія, патофізіологія, фармакологія, кардіологія, ендокринологія.

Постреквізити: загальна практика – сімейна медицина, внутрішня медицина, кардіологія, медична психологія, психіатрія, наркологія, епідеміологія та принципи доказової медицини, анестезіологія та інтенсивна терапія, екстрена та невідкладна медична допомога.

Мета дисципліни: поглиблення, розширення й конкретизація здобувачем вищої освіти знань та формування елементів професійних компетентностей у галузі ментального здоров'я, зокрема щодо суті тривожно-депресивних розладів, зловживання психоактивними речовинами, психозів, деменції тощо. Зручні інструменти діагностики та лікування ментальних розладів на первинній ланці.

Завдання дисципліни:

1. Удосконалення вмінь та навичок діагностики ментальних розладів на первинній ланці.
2. Розширення знань щодо немедикаментозного лікування пацієнтів з ментальними розладами.
3. Удосконалення навичок правильного підбору фармакологічної терапії для пацієнтів з ментальними розладами у практиці сімейного лікаря.
4. Поглиблення знань відносно своєчасного виявлення пацієнтів з ментальними розладами, які потребують більш інтенсивного лікування.
5. Розширення знань щодо ролі сімейного лікаря у веденні пацієнтів з ментальними розладами.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- етіопатогенез та фактори ризику розвитку депресії, психозу, біполярного розладу, деменції тощо.
- основні діагностичні алгоритми найпоширеніших ментальних розладів у практиці лікарів первинної ланки.
- набути навичок ефективної комунікації із пацієнтом
- ознаки та принципи ведення пацієнтів які мають поширені прояви ментальних розладів
- проводити диференційну діагностику найпоширеніших ментальних розладів у практиці сімейного лікаря

Вміти:

- діагностувати ментальні розлади у пацієнта
- проводити диференційну діагностику між різними проявами ментальних розладів
- провести диференційну діагностику різних невідкладних станів у пацієнтів з ментальними розладами
- визначати тактику ведення хворого та надавати екстрену медичну допомогу при невідкладних станах, необхідність у госпіталізації
- складати план лікування для пацієнта в залежності від діагностованого ментального розладу
- уміти застосовувати засвоєні знання в клінічній ситуації
- вести медичну документацію

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладатися у формі практичних занять (30 аудиторних годин); організації самостійної роботи здобувача (60 годин).

Методи навчання: бесіда, рольові ігри, вирішення клінічних ситуаційних задач, тестів, обговорення принципів роботи з різними видами глюкометрів, самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, самостійна робота з банком тестових завдань.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Основні принципи допомоги та клінічної практики

Основні принципи медичної допомоги людям, які її потребують, зокрема людям з психічними, неврологічними розладами та розладами, пов'язаними зі вживанням психоактивних речовин (ПНПР-розладами), а також їхнім доглядачам. Дана тема направлена на посилення уваги до приватності людей, яким потрібна допомога стосовно ПНПР-розладів, налагодження належних стосунків між надавачами медичних послуг, користувачами послуг і їхніми доглядачами, а також на надання допомоги без осуду та стигматизації, із забезпеченням необхідної підтримки. Основи клінічної практики у сфері психічного здоров'я з метою надання працівникам охорони здоров'я загального уявлення щодо оцінки та ведення ПНПР-розладів у неспеціалізованих ЗОЗ

Тема 2. Депресія

Забезпечувати повагу та гідність людей з депресією. Навчитись розпізнавати загальні симптоми депресії. Знати принципи оцінки наявності депресії. Знати принципи ведення депресії. Проводити оцінку наявності депресії. Використовувати ефективні навички комунікації при взаємодії із особами з депресією. Проводити оцінку та надавати допомогу при соматичних розладах та депресії. Проводити оцінку наявності симптомів депресії, які потребують невідкладного втручання, та надавати відповідну допомогу. Проводити психосоціальні втручання людям із депресією та їхнім піклувальникам. За необхідності проводити відповідні фармакологічні втручання, з урахуванням специфіки їх призначення представникам особливих груп населення. Планувати подальший супровід та проводити його. При потребі, скеровувати до спеціалістів та сторонніх організацій, за умови їх наявності.

Тема 3. Психози

Забезпечувати повагу та гідність людей з психозами. Знати поширені прояви психозів. Знати принципи оцінки наявності психозів. Знати принципи ведення психозів. Проводити оцінку наявності психозів. Використовувати ефективні навички комунікації при взаємодії з особами з психозами. Оцінювати стан фізичного здоров'я у людей з психозами та надавати відповідну допомогу. Оцінювати наявність симптомів психозів, які потребують невідкладного втручання, та надавати відповідну допомогу. Надавати психосоціальні втручання людям з психозами та їхнім піклувальникам. За необхідності надавати відповідні фармакологічні втручання при психозі, враховуючи особливості їх призначення представникам особливих груп населення. Планувати та проводити подальший супровід особам із психозами. За потреби та наявності скеровувати до спеціалістів та сторонніх організацій, які надають допомогу особам з психозами.

Тема 4. Епілепсія

Забезпечувати повагу та гідність людей із епілепсією. Знати поширені прояви епілепсії. Знати принципи оцінки наявності епілепсії. Використовувати ефективні навички комунікації з особами з епілепсією. Знати принципи ведення епілепсії. Проводити оцінку наявності епілепсії. Оцінювати стан фізичного здоров'я у людей з

епілепсією та надавати відповідну допомогу. Оцінювати наявність симптомів епілепсії, які потребують невідкладного втручання, та надавати відповідну допомогу. Надавати психосоціальні втручання людям з епілепсією та їхнім піклувальникам. За необхідності проводити відповідні фармакологічні втручання для осіб з епілепсією, враховуючи особливості їх призначення представникам особливих груп населення. Планувати та проводити подальший супровід людей з епілепсією. За потреби та наявності скеровувати до спеціалістів та сторонніх організацій, які надають допомогу особам з епілепсією.

Тема 5. Дитячі та підліткові психічні і поведінкові розлади

Забезпечувати повагу та гідність дітей та підлітків із психічними і поведінковими розладами. Знати поширені прояви дитячих та підліткових психічних і поведінкових розладів. Знати принципи оцінки наявності дитячих та підліткових психічних і поведінкових розладів. Знати принципи ведення дітей та підлітків з психічними і поведінковими розладами. Використовувати ефективні навички комунікації із дітьми і підлітками з психічними і поведінковими розладами. Проводити оцінку наявності дитячих та підліткових психічних і поведінкових розладів. Оцінювати стан фізичного здоров'я дітей з психічними і поведінковими розладами та надавати відповідну допомогу. Надавати психосоціальні втручання дітям та підліткам з психічними і поведінковими розладами та їхнім батькам/піклувальникам. За необхідності проводити відповідні фармакологічні втручання для дітей та підлітків з психічними і поведінковими розладами. Планувати та проводити подальший супровід дітей та підлітків з психічними і поведінковими розладами. За потреби та наявності, скеровувати до спеціалістів та сторонніх організацій, що надають допомогу дітям та підліткам з психічними і поведінковими розладами.

Тема 6. Деменція

Забезпечувати повагу та гідність людей із деменцією. Знати поширені прояви деменції. Знати принципи оцінки наявності деменції. Знати принципи ведення деменції. Проводити оцінку наявності деменції. Використовувати ефективні навички взаємодії з особами із деменцією. Оцінювати стан фізичного здоров'я у людей із деменцією та надавати їм відповідну допомогу. Надавати психосоціальні втручання людям із деменцією та їхнім піклувальникам. За необхідності проводити відповідні фармакологічні втручання. Планувати подальший супровід людей із деменцією та проводити його. За потреби та наявності скеровувати до спеціалістів та сторонніх організацій.

Тема 7. Розлади, пов'язані зі вживанням психоактивних речовин.

Забезпечувати повагу та гідність людей з розладами, пов'язаними зі вживанням психоактивних речовин. Знати поширені прояви розладів, пов'язаних зі вживанням психоактивних речовин. Знати принципи оцінки наявності розладів, пов'язаних зі вживанням психоактивних речовин. Знати принципи ведення розладів, пов'язаних зі вживанням психоактивних речовин. Проводити оцінку наявності розладів, пов'язаних зі вживанням психоактивних речовин. Використовувати ефективні навички комунікації із особами з розладами, пов'язаними зі вживанням психоактивних речовин. Оцінювати стан фізичного здоров'я у осіб із розладами, пов'язаними зі вживанням психоактивних речовин, та надавати відповідну допомогу. Оцінювати наявність симптомів розладів, пов'язаних зі вживанням психоактивних речовин, які потребують невідкладного втручання, та надавати відповідну допомогу. Проводити психосоціальні втручання людям із розладами, пов'язаними зі вживанням психоактивних речовин, та їхнім піклувальникам. За необхідності проводити відповідні фармакологічні втручання особам із розладами, пов'язаними зі вживанням психоактивних речовин, пам'ятаючи про специфіку їх призначення представникам особливих груп населення. Планувати та проводити подальший супровід людей із розладами, пов'язаними зі вживанням психоактивних речовин. За потреби скеровувати до спеціалістів та сторонніх організацій, якщо вони є.

Тема 8. Самошкодження/суїцид

Забезпечувати повагу та гідність людей із проявами самоушкодження/суїциду та підтримувати їхнє почуття власної гідності. Знати поширені прояви самоушкодження/суїциду. Знати принципи оцінки на наявність проявів самоушкодження/суїциду. Знати принципи ведення самоушкодження/суїциду. Проводити оцінку на наявність самоушкодження/суїциду. Проводити оцінку стану фізичного здоров'я у осіб із самоушкодженнями/суїцидом та вести виявлені хвороби. Оцінювати на наявність симптомів самоушкодження/суїциду, які потребують невідкладного втручання, та надавати відповідну допомогу. Проводити психосоціальні втручання особам із самоушкодженнями/суїцидом. Проводити подальший супровід людей із проявами самоушкодження/суїциду. За потреби скеровувати до спеціалістів з психічного здоров'я та сторонніх організацій, які займаються питаннями самоушкоджень/суїциду, якщо вони є.

Тема 9. Інші важливі скарги на стан психічного здоров'я

Забезпечувати повагу та гідність людей із іншими важливими скаргами на стан психічного здоров'я. Знати поширені прояви інших важливих скарг на стан психічного здоров'я. Знати принципи оцінки на наявність інших важливих скарг на стан психічного здоров'я. Знати принципи ведення інших важливих скарг на стан психічного здоров'я. Проводити оцінку на наявність інших важливих скарг на стан психічного здоров'я. Використовувати ефективні навички комунікації у взаємодії з людьми із іншими важливими скаргами на стан психічного здоров'я. Проводити оцінку стану фізичного здоров'я у осіб із іншими важливими скаргами на стан психічного здоров'я та вести виявлені хвороби. Проводити психосоціальні втручання із людьми із іншими важливими скаргами на стан психічного здоров'я та їхніми піклувальниками. Знати, що немає специфічних фармакологічних втручань, що можуть бути використані у випадках інших важливих скарг на стан психічного здоров'я. Планувати та проводити подальший супровід людей з іншими важливими скаргами на стан психічного здоров'я. За потреби та наявності скеровувати до спеціалістів з психічного здоров'я та сторонніх організацій, які займаються питаннями інших важливих скарг на стан психічного здоров'я.

Тема 10. Важливі навички у періоди стресу

Це навички розроблені ВООЗ з управління стресом, для того, щоб навчити людей краще справлятися з несприятливими обставинами. Це керівництво підтримує впровадження рекомендацій ВООЗ з управління стресом. Існує безліч причин для стресу: особисті труднощі (наприклад, конфлікти з тими, кого ми любимо, самотність, відсутність засобів до існування, тривоги щодо майбутнього), проблеми на роботі (наприклад, конфлікти з колегами, надзвичайно складна чи нестабільна робота) або серйозні загрози у вашій громаді (наприклад, насильство, хвороби, відсутність економічних перспектив).

Ці навички призначені для тих, хто перебуває у стані стресу: від батьків та осіб, що забезпечують догляд за іншими, до фахівців сфери охорони здоров'я, які працюють у небезпечних ситуаціях. Для людей, які втікають від війни, втрачаючи все, що було надбано, так і для добре захищених людей, що живуть в мирних громадах. Будь-яка людина, де б вона не жила, може відчувати високий рівень стресу.

Тема 11. Надання допомоги пацієнтам в умовах гуманітарних надзвичайних станів

Дорослі та діти, постраждалі від надзвичайних станів, стикаються зі значними та різноманітними психічними, неврологічними проблемами, а також проблемами, пов'язаними зі вживанням психоактивних речовин. Горе та гострий дистрес впливають на більшість людей, і вони вважаються природньою, тимчасовою реакцією на надмірні страждання. Проте, в деяких людей надмірні страждання спричиняються до розвитку таких проблем у сфері психічного здоров'я, як депресивний розлад, посттравматичний стресовий розлад або пролонгована реакція горя, кожна з яких може призвести до серйозних порушень

повсякденного функціонування людини. Окрім того, люди з такими станами здоров'я як психоз, інтелектуальні порушення та епілепсія, які вже існували, можуть стати ще вразливішими. Це може бути пов'язано з переміщенням, покиненням та браком доступу

до послуг у сфері охорони здоров'я. Врешті-решт, вживання алкоголю та наркотиків також призводить до значних ризиків у сфері здоров'я та гендерно зумовленого насильства.

Тема 12. Посттравматичний стресовий розлад

Оцінка пацієнта щодо наявного посттравматичного стресового розладу (ПТСР). Розробка базового плану ведення із включення фармакологічних та не фармакологічних методів. Організація подальшого супроводу такого пацієнта.

Тема 13. Горе

Горе — це емоційне страждання, яке переживають люди після втрати. Хоча більшість таких реакцій є самовиліковними та не перетворюються на психічний розлад, люди з тяжкою реакцією горя можуть звернутися до закладу охорони здоров'я по допомогу. Оцінка пацієнта щодо наявного горя, пролонгованого горювання та диференційна діагностика цих станів. Розробка базового плану ведення із включення фармакологічних та не фармакологічних методів. Організація подальшого супроводу такого пацієнта.

Тема 14. Гостра реакція на стрес.

Під час гуманітарних надзвичайних станів дорослі, підлітки та діти часто страждають від впливу потенційно травматичних подій. Такі події призводять до широкого спектру емоційних, когнітивних, поведінкових і соматичних реакцій. Хоча більшість таких реакцій є самовиліковними та не перетворюються на психічний розлад, люди з тяжкою реакцією можуть звернутися до закладу охорони здоров'я по допомогу. Під час гуманітарних надзвичайних станів люди страждають від різноманітних потенційно травматичних подій та втрат; тому вони можуть страждати і від гострого стресу. Оцінка пацієнта щодо наявної гострої реакції на стрес. Розробка базового плану ведення із включення фармакологічних та не фармакологічних методів лікування. Організація подальшого супроводу такого пацієнта.

Тема 15. Інтелектуальне порушення.

Люди з інтелектуальними порушеннями часто мають значну потребу в догляді. Вони часто стикаються з труднощами в отриманні доступу до послуг у сфері охорони здоров'я та освіти. Вони надзвичайно вразливі до насильства, занедбання та впливу небезпечних ситуацій у хаотичному середовищі надзвичайних ситуацій. Наприклад, люди з інтелектуальними порушеннями з більшою мірою вірогідності можуть через незнання зайти на небезпечну територію. Більше того, їхні родини та громади можуть сприймати їх як тягар, а отже й покинути під час переміщення. Оцінка пацієнта щодо наявного інтелектуального порушення. Розробка базового плану ведення із включення фармакологічних та не фармакологічних методів лікування. Організація подальшого супроводу такого пацієнта.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

Основна:

1. Керівництво mhGAP для психічних, неврологічних розладів і вживання речовин в рівні неспеціалізованої охорони здоров'я. Версія 2.0, 2020 <https://i-cbt.org.ua/wp-content/uploads/2020/06/MH-GAP-керівництво.pdf>
2. Психогенні психічні розлади / Л.О. Герасименко, А.М. Скрипніков, Р.І. Ісаков: навчально-методичний посібник -К.: ВСВ «Медицина», 2021.-208 с.
3. Global burden of disease 2019: mental disorders – level 2 cause [website]. Seattle: Institute for Health Metrics and Evaluations; 2021 (http://www.healthdata.org/results/gbd_summaries/2019/mental-disorders-level-2-cause, accessed 25 October 2023).
4. Intersectoral global action plan on epilepsy and other neurological disorders 2022–2031. Geneva: World Health Organization; 2023 (<https://iris.who.int/handle/10665/371495>).

5. Update of the Mental Health Gap Action Programme (mhGAP) guidelines for mental, neurological and substance use disorders, 2015. Geneva: World Health Organization; 2015
6. WHO handbook for guideline development, 2nd edition. Geneva: World Health Organization; 2014

Додаткова:

1. mhGAP: Mental Health Gap Action Programme: scaling up care for mental, neurological and substance use disorders. Geneva: World Health Organization; 2008
2. mhGAP intervention guide for mental, neurological and substance use disorders in non-specialized health settings: mental health Gap Action Programme (mhGAP). Geneva: World Health Organization; 2010
3. mhGAP intervention guide for mental, neurological and substance use disorders in non-specialized health settings: mental health Gap Action Programme (mhGAP), version 2.0. Geneva: World Health Organization; 2016
4. The selection and use of essential medicines 2023: web annex A: World Health Organization model list of essential medicines: 23rd list. Geneva: World Health Organization; 2023

13. Електронні інформаційні ресурси

1. <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/372458/WHO-EURO-2023-36362-36362-68615-ukr.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
2. <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/334239/WHO-EURO-2020-37299-37299-55107-ukr.pdf>
3. <https://www.who.int/publications/i/item/9789241549790>
4. <https://academy.nszu.gov.ua/course/view.php?id=183>

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усне опитування, тестування, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті.

Поточний контроль: усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок, оцінювання комунікативних навичок під час рольової гри, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті.

Підсумковий контроль: залік

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

1. Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
  - методи: опитування, вирішення ситуаційної клінічної задачі
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
2. Оцінка практичних навичок та маніпуляцій з теми заняття:
  - методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
3. Оцінювання роботи із пацієнтом з теми заняття:
  - методи: оцінювання: а) комунікативних навичок спілкування з пацієнтом та його батьками, б) правильність призначення та оцінки лабораторних та інструментальних досліджень, в) дотримання алгоритму проведення диференціального діагнозу, г) обґрунтування клінічного діагнозу, д) складання плану лікування;
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
«5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє знання під час інтерпретації даних лабораторних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, під час інтерпретації даних лабораторних досліджень робить деякі помилки, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, під час інтерпретації даних лабораторних досліджень робить суттєві помилки.
«2»	Здобувач погано володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, в інтерпретації даних лабораторних досліджень.

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Залік здійснюється: на останньому занятті – при цикловій системі навчання. Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з двома десятковими знаками після коми.

Отриманий середній бал за навчальну дисципліну для здобувачів, які успішно опанували робочу програму навчальної дисципліни, конвертується з традиційної чотирибальної шкали у бали за 200-бальною шкалою, як наведено у таблиці:

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну шкалу

Традиційна чотирибальна шкала	Багатобальна 200-бальна шкала
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння освітньої компоненти. Конвертація традиційної оцінки (середній бал за навчальну дисципліну) в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету.

Відповідно до отриманих балів за 200-бальною шкалою, досягнення здобувачів оцінюються за рейтинговою шкалою ECTS. Подальше ранжування за рейтинговою шкалою ECTS дозволяє оцінити досягнення здобувачів з освітньої компоненти, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів.

Шкала ECTS є відносно-порівняльною рейтинговою, яка встановлює належність здобувача до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність). Оцінка «А» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» – оцінці «добре» тощо. При конвертації з багатобальної шкали межі оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» за шкалою ECTS не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за

традиційною шкалою. Здобувачі, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються. Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль. Оцінка «F» виставляється здобувачам, які відвідали усі заняття з дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

Здобувачі, які навчаються на одному курсі (однієї спеціальності), на підставі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Конвертація традиційної оцінки з дисципліни та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

Можливість і умови отримання додаткових (бонусних) балів: не передбачено.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота передбачає підготовку до практичних занять.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-наушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізень

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.